

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0283/2012

25.9.2012

RAPORT

referitor la impactul activităților de extracție a gazelor de șist și a uleiului de șist asupra mediului
(2011/2308(INI))

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

Raportor: Bogusław Sonik

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3
EXPUNERE DE MOTIVE	17
AVIZ AL COMISIEI PENTRU DEZVOLTARE	22
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI JURIDICE.....	26
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE.....	30

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la impactul activităților de extracție a gazelor de șist și a uleiului de șist asupra mediului (2011/2308(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor¹,
- având în vedere Directiva 92/91/CEE a Consiliului din 3 noiembrie 1992 privind cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj²,
- având în vedere Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive (Directiva privind deșeurile miniere) și de modificare a Directivei 2004/35/CE³,
- având în vedere Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive⁴,
- având în vedere Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului⁵,
- având în vedere Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva privind habitatele)⁶,
- având în vedere Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării)⁷,
- având în vedere Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător sau DRM)⁸,
- având în vedere Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei

¹ JO L 164, 30.6.1994, p. 3.

² JO L 348, 28.11.1992, p. 9.

³ JO L 102, 11.4.2006, p. 15.

⁴ JO L 312, 22.11.2008, p. 3.

⁵ JO L 26, 28.1.2012, p. 1.

⁶ JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

⁷ JO L 334, 17.12.2010, p. 17.

⁸ JO L 143, 30.4.2004, p. 56.

(Directiva-cadru privind apa)¹,

- având în vedere Directiva 98/83/CE a Consiliului din 3 noiembrie 1998 privind calitatea apei destinate consumului uman (Directiva privind apa potabilă),
- având în vedere Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării (Directiva privind apele subterane)²,
- având în vedere Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității (astfel cum a fost modificată)³, și Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020⁴,
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei⁵,
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor (alinieră legislației UE existente la Sistemul Global Armonizat al Națiunilor Unite (GHS))⁶,
- având în vedere Directiva 98/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind introducerea pe piață a produselor biocide (Directiva privind produsele biocide)⁷,
- având în vedere Directiva 1996/82/CE a Consiliului din 9 decembrie 1996 privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase (Directiva Seveso II)⁸,
- având în vedere Rezoluția sa din 13 septembrie 2011 referitoare la confruntarea cu provocarea reprezentată de siguranța activităților petroliere și gaziere offshore⁹,

¹ JO L 327, 22.12.2000, p. 1.

² JO L 372, 27.12.2006, p. 12.

³ JO L 275, 25.10.2003, p. 32.

⁴ JO L 140, 5.6.2009, p. 136.

⁵ JO L 396, 30.12.2006, p. 1.

⁶ JO L 353, 31.12.2008, p. 1.

⁷ JO L 123, 24.4.1998, p. 1.

⁸ JO L 10, 14.1.1997, p. 13.

⁹ Texte adoptate, P7_TA(2011)0366.

- având în vedere raportul din 8 noiembrie 2011 privind gazele neconvenționale în Europa, comandat de Direcția Generală Energie a Comisiei Europene¹,
 - având în vedere nota de transmitere din 26 ianuarie 2012 de la Direcția Generală Mediu a Comisiei către membrii Parlamentului European referitoare la cadrul juridic al UE în materie de mediu aplicabil proiectelor de extracție a gazelor de șist,
 - având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Perspectiva energetică 2050” (COM(2011)0885),
 - având în vedere Petițiile nr. 886/2011 (privind riscurile asociate cu exploatarea și extracția de gaze de șist în Bulgaria) și nr. 1378/2011 (privind extracția gazelor de șist în Polonia),
 - având în vedere studiul publicat de Direcția Generală Politici Interne, Departamentul Politici A: Politicile economice și științifice ale Parlamentului European publicat în iunie 2011: impactul activităților de extracție a gazelor de șist și a uleiului de șist asupra mediului și sănătății umane,
 - având în vedere articolele 4, 11, 191, 192, 193 și 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și avizele Comisiei pentru dezvoltare și al Comisiei pentru afaceri juridice (A7-0283/2012),
- A. întrucât recentele progrese tehnologice au impulsionat deja extracția rapidă, la scară comercială, a combustibililor fosili neconvenționali (CFN) în anumite părți ale lumii; întrucât încă nu există o exploatare la scară comercială în UE, iar potențialul rezervelor și posibilul impact asupra mediului și a sănătății publice trebuie să fie analizate în continuare;
- B. întrucât exploatarea gazelor de șist nu este lipsită de controverse la nivelul UE sau la nivel mondial, necesitând astfel o examinare aprofundată a tuturor efectelor (asupra mediului, a sănătății publice și a schimbărilor climatice) înainte de a continua dezvoltarea acestei tehnologii;
- C. întrucât în Perspectiva energetică 2050 se constată că gazele de șist și alte surse neconvenționale au devenit o posibilă nouă sursă de aprovizionare importantă în Europa sau în vecinătatea sa; întrucât înlocuirea cu gaze pe termen scurt și mediu a cărbunelui și a petrolului ar putea contribui la reducerea emisiilor de GES în funcție de ciclul lor de viață;
- D. întrucât gazele pot fi utilizate în producerea de energie electrică de bază, precum și în furnizarea de energie de rezervă fiabilă pentru diverse surse de energie, precum energia eoliană și solară, această fiabilitate reducând problemele tehnice de echilibrare a rețelei; întrucât gazul este, de asemenea, un combustibil eficient pentru încălzire/răcire și pentru

¹ TREN/R1/350-2008 lot 1, http://ec.europa.eu/energy/studies/doc/2012_unconventional_gas_in_europe.pdf.

numeroase alte utilizări industriale care sporesc competitivitatea UE;

- E. întrucât cele două tehnici principale utilizate pentru valorificarea potențialului de CFN al gazelor de șist și al gazului metan din zăcămintele de cărbune, forajul orizontal și fracturarea hidraulică (fracturare), se utilizează împreună numai de un deceniu și nu ar trebui să fie confundate cu tehnicile de stimulare a puțurilor, utilizate pentru extracția combustibililor fosili convenționali ca urmare a combinării acestor două tehnici și a amplitudinii intervenției;
- F. întrucât UE s-a angajat să îndeplinească obiectivul obligatoriu din punct de vedere juridic de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de creștere a proporției energiei din surse regenerabile; întrucât toate deciziile privind exploatarea CFN ar trebui luate în considerare în contextul nevoii de reducere a emisiilor;
- G. întrucât, până în prezent, nu există nicio directivă(-cadru) a UE privind reglementarea activităților miniere;
- H. întrucât nu există date suficiente cu privire la substanțele chimice utilizate în fracturare și la riscurile la adresa mediului și a sănătății care sunt asociate cu fracturarea hidraulică; întrucât se efectuează în continuare analize importante, iar nevoia continuării cercetărilor este tot mai mare; întrucât existența și transparența datelor, eșantionarea și testările sunt esențiale pentru o cercetare de înaltă calitate în favoarea unei reglementări adecvate care va proteja sănătatea publică și mediul;
- I. întrucât orice tip de extracție a combustibililor fosili și a mineralelor presupune riscuri potențiale pentru sănătatea umană și pentru mediu; întrucât este esențial să se aplice principiul precauției și principiul „poluatorul plătește” pentru orice decizie viitoare cu privire la dezvoltarea resurselor de combustibili fosili în Europa, luând în considerare posibilele efecte din toate fazele procesului de explorare și de exploatare,
- J. întrucât anumite state membre ale UE, precum Franța și Bulgaria, au instituit deja un moratoriu privind extracția de gaze de șist ca urmare a unor preocupări legate de mediu și de sănătatea publică;
- K. întrucât proiectele de exploatare a gazelor de șist nu sunt, în general, supuse unei evaluări a impactului asupra mediului, în pofida riscurilor la adresa mediului ale acestor proiecte;
- L. întrucât UE are rolul de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății omului în toate politicile și activitățile Uniunii;
- M. întrucât numeroase guverne din Europa, cum ar fi guvernele Franței, al Bulgariei, al landului Renania de Nord-Westfalia din Germania, cele ale cantoanelor Fribourg și Vaud din Elveția, precum și o serie de state din SUA (Carolina de Nord, New York, New Jersey și Vermont și peste 100 de administrații locale) și alte țări din întreaga lume (Africa de Sud, Quebec în Canada, New South Wales în Australia) au instituit o interdicție sau un moratoriu cu privire la utilizarea fracturării hidraulice pentru extracția de ulei și de gaze de șist sau din alte formațiuni compacte de roci;
- N. întrucât o serie de state membre, precum Republica Cehă, România și Germania, iau în

prezent în calcul instituirea unui moratoriu privind explorarea și extracția de ulei și de gaze de șist sau din alte formațiuni compacte de roci;

- O. întrucât Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător nu obligă operatorii să încheie asigurări adecvate, având în vedere costurile ridicate asociate accidentelor din industriile extractive,

Cadrul general – reglementare, punere în aplicare, monitorizare și cooperare

1. înțelege că explorarea și extracția gazelor de șist se referă la orice explorare și extracție neconvențională a hidrocarburilor care utilizează forajul orizontal și metode de fracturare hidraulică de volum mare care sunt utilizate în industria combustibililor fosili din întreaga lume;
2. subliniază că, fără a aduce atingere prerogativei exclusive a statelor membre de a exploata resursele energetice proprii, orice exploatare de CFN ar trebui să garanteze condiții egale și echitabile de concurență în întreaga Uniune, în deplină conformitate cu legislația UE în domeniul siguranței și al protecției mediului;
3. consideră că este necesară o analiză detaliată a cadrului de reglementare al UE privind explorarea și exploatarea de CFN; salută, în acest sens, finalizarea unei serii de studii ale Comisiei privind: identificarea riscurilor, ciclul de viață al emisiilor GES, substanțele chimice, apa, utilizarea terenurilor și efectele gazelor de șist asupra piețelor energiei din UE; îndeamnă statele membre să fie precaute în ceea ce privește folosirea CFN până la momentul finalizării analizei de reglementare aflate în prezent în desfășurare și să pună cu eficiență în aplicare toate reglementările actuale ca o modalitate esențială de reducere a riscurilor legate de toate activitățile de extragere a gazelor;
4. invită Comisia ca, ulterior finalizării studiilor sale, să efectueze o evaluare detaliată pe baza cadrului european de reglementare pentru protecția sănătății și a mediului și să propună, dacă este necesar, cât se poate de repede și în conformitate cu principiile din tratate, măsuri adecvate, inclusiv măsuri de natură legislativă;
5. subliniază că, asemenea extracției de combustibili fosili convenționali, extracția de CFN prezintă riscuri; consideră că aceste riscuri ar trebui să fie limitate prin măsuri preventive, inclusiv prin planificarea și testarea corespunzătoare, prin utilizarea de tehnologii noi și a celor mai bune tehnologii existente, prin folosirea celor mai bune practici din domeniu, precum și prin colectarea de date, monitorizarea și raportarea permanente, într-un cadru de reglementare robust; consideră că este esențial să se solicite măsurarea nivelurilor de referință a gazului metan și a substanțelor chimice produse natural în apa din straturile acvifere, precum și nivelurile actuale ale calității aerului la posibilele situri de forare, înainte de demararea operațiunilor legate de CFN; consideră, de asemenea, că o implicare periodică a producătorilor echipamentelor originale (PEO) sau a producătorilor de echipamente echivalente ar putea garanta că siguranța critică și echipamentele de protecție a mediului continuă să funcționeze în mod eficient și să respecte standardele de siguranță;
6. ia act de evaluarea preliminară a Comisiei cu privire la cadrul juridic al UE în materie de mediu, aplicabil fracturării hidraulice; îndeamnă Comisia să-și exercite competențele în vederea asigurării unei transpuneri și a unei aplicări corespunzătoare în toate statele

membre a principalelor acte legislative ale UE în materie de mediu și să elaboreze fără întârziere orientări cu privire la stabilirea datelor de referință pentru monitorizarea apei necesare pentru evaluarea impactului asupra mediului a explorării și a extracției de gaze de șist, precum și a criteriilor care trebuie utilizate pentru a evalua impactul fracturării hidraulice asupra rezervoarelor de apă subterane în diferite formațiuni geologice, inclusiv eventuala scurgere, și impactul cumulativ;

7. invită Comisia să introducă un cadru de gestionare a riscurilor la nivelul UE pentru explorarea sau extracția combustibililor fosili neconvenționali, cu scopul de a asigura aplicarea la nivelul tuturor statelor membre a dispozițiilor armonizate pentru protecția sănătății omului și a mediului;
8. propune Comisiei să introducă, în colaborare cu statele membre și cu autoritățile de reglementare competente, o monitorizare permanentă a evoluțiilor în acest domeniu și să ia măsurile necesare pentru completarea și extinderea legislației actuale a UE în materie de mediu;
9. constată că gazul metan este un gaz cu efect de seră foarte puternic, ale cărui emisii trebuie să fie contabilizate integral în temeiul Directivei 2003/87 (ETS) sau al Deciziei 406/2009 (Decizia privind partajarea eforturilor);
10. subliniază că eficiența reglementării activităților de explorare și extracție a CFN – în deplină conformitate cu legislația actuală a UE – depinde în ultimă instanță de dorința și de resursele autorităților naționale competente; invită, așadar, statele membre să asigure capacități tehnice și umane suficiente pentru monitorizarea, controlul și punerea în aplicare a activităților permise, inclusiv programe adecvate de formare pentru personalul autorităților naționale competente;
11. remarcă importanța acțiunilor întreprinse de instituții reputeate, îndeosebi de Agenția Internațională a Energiei (AIE), în vederea elaborării unor orientări privind cele mai bune practici în domeniul gazelor neconvenționale și al fracturării hidraulice;
12. solicită elaborarea unui set cuprinzător de documente de referință privind cele mai bune tehnici europene disponibile (BREF) pentru fracturare care să se bazeze pe practici tehnologice și științifice solide;
13. invită acele autorități naționale care au autorizat explorarea de CFN să revizuiască reglementările naționale actuale în materie de construcție a sondelor de combustibili fosili convenționali și să actualizeze dispozițiile referitoare la particularitățile extracției de CFN;
14. recunoaște faptul că acest sector poartă răspunderea principală a prevenirii accidentelor și a intervențiilor eficiente în caz de accidente; invită Comisia să ia în calcul includerea operațiunilor legate de fracturarea hidraulică în anexa III la Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător și autoritățile competente să solicite operatorilor suficiente garanții financiare pentru răspunderea pentru mediu și pentru răspunderea civilă care să acopere toate accidentele sau efectele negative ale activităților lor sau ale activităților externalizate; consideră că în caz de poluare a mediului ar trebui aplicat principiul „poluatorul plătește”; salută progresele înregistrate de acest sector în ceea ce privește stabilirea unor standarde ridicate în materie de siguranță și de mediu; subliniază

importanța monitorizării conformității sectorului prin inspecții periodice efectuate de specialiști instruiți și independenți;

15. invită întreprinderile energetice care își desfășoară activitatea în domeniul extracției de CFN să investească în activitatea de cercetare pentru îmbunătățirea performanței de mediu a tehnologiilor de valorificare a CFN; îndeamnă întreprinderile și instituțiile academice din UE să elaboreze programe de C&D relevante, care să contribuie la sporirea gradului de înțelegere cu privire la siguranța și la riscurile legate de operațiunile de explorare și de producție (E&P) de CFN;
16. își reiterează apelul către Comisie și către statele membre, formulat în Rezoluția sa din 15 martie 2012 referitoare la o foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon până în 2050, de a solicita insistent punerea în aplicare mai rapidă a acordului G-20 cu privire la eliminarea subvențiilor pentru combustibili fosili; consideră că explorarea și exploatarea surselor de combustibili fosili, inclusiv a surselor neconvenționale, nu trebuie să fie subvenționată din fonduri publice;
17. consideră că acordurile reciproce de nedivulgare cu privire la daunele aduse mediului, sănătății omului și a animalelor, care au fost practicate între proprietarii de terenuri din vecinătatea puțurilor de gaze de șist și operatorii de gaze de șist din SUA, nu sunt în concordanță cu obligațiile Uniunii și ale statelor membre prevăzute de Convenția de la Aarhus, de Directiva privind accesul publicului la informațiile despre mediu (2003/04/CE) și de Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător;

Aspectele de mediu ale fracturării hidraulice

18. recunoaște că este posibil ca explorarea și extracția gazelor de șist să ducă la interacțiuni complexe și orizontale cu mediul înconjurător, în special din cauza metodei de fracturare hidraulică utilizate, a compoziției fluidului de fracturare, precum și din cauza construcției și a adâncimii puțurilor și că zonele terestre de suprafață pot fi afectate;
19. recunoaște că tipurile de roci prezente în fiecare regiune determină modelul și metoda de extracție; solicită impunerea unei analize de referință a apelor subterane și a unei analize geologice a structurii de adâncime și de suprafață a unui potențial zăcământ de gaze de șist înainte de autorizare, inclusiv prezentarea de rapoarte cu privire la orice activități extractive anterioare sau curenți din regiune;
20. subliniază necesitatea realizării unor studii științifice cu privire la impactul pe termen lung asupra sănătății omului al poluării aerului și al contaminării apei din cauza fracturării;
21. invită Comisia să asigure introducerea efectivă în legislațiile naționale a dispozițiilor referitoare la evaluarea impactului activităților de exploatare minieră asupra mediului; subliniază, în același timp, faptul că fiecare evaluare a impactului ar trebui realizată printr-un proces deschis și transparent;
22. reamintește faptul că Nota orientativă privind aplicarea Directivei 85/337/CEE în cazul proiectelor legate de explorarea și exploatarea hidrocarburilor neconvenționale (Ref. Ares (2011)1339393), emisă de Comisie, DG Mediu, la 12 decembrie 2011, confirmă faptul că Directiva 85/337/CEE a Consiliului, astfel cum a fost modificată și codificată prin

Directiva 2011/92/UE, privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (denumită „Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului” sau „Directiva EIA”), cuprinde dispoziții referitoare la explorarea și la exploatarea hidrocarburilor neconvenționale; reamintește, de asemenea, faptul că toate metodele de fracturare hidraulică utilizate fac parte din activitățile generale de explorare și de extracție a hidrocarburilor convenționale și neconvenționale, care fac obiectul legislației UE în materie de mediu menționate anterior și al Directivei 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor;

23. invită Comisia să prezinte propuneri pentru a se asigura că dispozițiile Directivei privind evaluarea impactului asupra mediului reglementează în mod adecvat caracteristicile explorării și extracției gazelor de șist, ale uleiului de șist și ale gazului metan din zăcămintele de cărbune; insistă asupra faptului că evaluarea prealabilă a impactului asupra mediului trebuie să includă impactul întregului ciclu de viață asupra calității aerului, a calității solului, a calității apei, a stabilității geologice, a utilizării terenurilor și a poluării fonice;
24. solicită includerea proiectelor care presupun fracturarea hidraulică în anexa I la Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului;
25. constată că există un risc de șocuri seismice, astfel cum a fost demonstrat de explorarea gazelor de șist în nord-vestul Angliei; sprijină recomandările raportului solicitat de Guvernul Regatului Unit ca operatorii să fie obligați să respecte anumite standarde seismice și microseismice;
26. reamintește faptul că durabilitatea gazelor de șist nu a fost dovedită încă; invită Comisia și statele membre să evalueze temeinic emisiile de gaze cu efect de seră pe parcursul întregului proces de extracție și de producție, pentru a demonstra integritatea de mediu a acestuia;
27. consideră, în contextul răspunderii, că este adecvată inversarea sarcinii probei pentru operatorii de gaze de șist, în cazul în care, având în vedere natura perturbării și efectele sale negative, alte eventuale cauze și oricare alte circumstanțe, preponderența probabilităților indică faptul că operatorii de gaze de șist au fost cauza daunelor aduse mediului;
28. invită Comisia să prezinte propuneri pentru a include în mod explicit fluidele de fracturare în categoria „deșeuri periculoase” din cadrul anexei III la Directiva europeană privind deșeurile (2008/98/CE);
29. recunoaște faptul că fracturarea hidraulică presupune cantități de apă relativ mari, având în vedere faptul că apa reprezintă o sursă deosebit de sensibilă în UE; evidențiază nevoia planificării anticipate a alimentării cu apă pe baza pe hidrologiei locale, ținând cont de resursele locale de apă, de nevoile altor utilizatori locali de apă și de sistemele de epurare a apelor reziduale;
30. invită Comisia să se asigure că standardele europene de mediu în vigoare, în special cele referitoare la apa utilizată în fracturarea hidraulică, sunt pe deplin respectate și că orice

încălcare este sancționată în mod corespunzător;

31. reamintește faptul că Directiva-cadru privind apa prevede ca statele membre să pună în aplicare măsurile necesare pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă subterană, inclusiv din surse provenind de la un anumit punct, cum ar fi explorarea și extracția hidrocarburilor;
32. invită întreprinderile din acest sector să ia măsurile necesare, printr-o colaborare transparentă cu organismele de reglementare naționale, cu grupurile și comunitățile ecologiste, pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă subterană importante și pentru a menține astfel starea bună a apelor subterane, astfel cum este definită în Directiva-cadru privind apa și în Directiva privind apele subterane ;
33. recunoaște că fracturarea hidrolică are loc la o adâncime mult mai mare decât cea a straturilor acvifere; consideră, prin urmare, că, având în vedere că operațiunile de foraj interferează cu sursele de apă potabilă, principala preocupare în ceea ce privește contaminarea apelor subterane este legată de integritatea puțurilor și de calitatea tubajului și a cimentării acestora, precum și de capacitatea acestora de a rezista la presiunea ridicată a lichidului injectat și la seisme de magnitudine joasă;
34. solicită interzicerea fracturării hidrolice în anumite zone vulnerabile și cu grad ridicat de risc, de exemplu în zonele cu rezerve de apă potabilă protejate și în subsolul acestora, precum și în zonele cu exploatarea miniere de cărbune;
35. subliniază că pentru o prevenire eficientă este necesară o monitorizare constantă a respectării stricte a celor mai înalte standarde și practici din domeniul construcției de puțuri de foraj și al întreținerii acestora; consideră că ar trebui prezentate autorităților competente rapoarte privind finalizarea puțurilor; subliniază că atât acest sector, cât și autoritățile competente ar trebui să asigure un control regulat al calității tubajului și al integrității cimentului, precum și prelevarea de probe din apa subterană pentru controlul calității apei potabile, realizată în strânsă cooperare cu furnizorii de apă potabilă; subliniază că pentru acestea este nevoie de resurse umane și de cunoștințe tehnice în domeniu semnificative la toate nivelurile;
36. invită Comisia să emită, fără întârziere, orientări privind stabilirea unor date de referință privind monitorizarea apei necesare pentru o evaluare a impactului asupra mediului a explorării și a extracției gazelor de șist și a unor criterii care să fie utilizate la evaluarea impactului fracturării hidrolice asupra rezervoarelor de apă subterană din diferite formațiuni geologice, inclusiv a eventualei scurgeri și a impactului cumulat;
37. recomandă elaborarea unor planuri standard de intervenție în caz de urgență în colaborare cu operatorii, cu autoritățile de reglementare și cu serviciile de urgență, precum și înființarea unor echipe specializate de intervenție în caz de urgență;
38. consideră că reciclarea apei în circuit închis la fața locului, cu ajutorul rezervoarelor de stocare din oțel, reprezintă modalitatea cea mai nepoluantă de tratare a apei de refulare prin reducerea la minimum a cantităților de apă, precum și a posibilităților de deversare la suprafață și a costurilor/traficului/degradării drumurilor în cadrul operațiunilor de transport pentru tratarea apei; consideră că acest tip de reciclare ar trebui să se aplice la o

scară cât mai largă; respinge ideea de injectare a apelor reziduale de refulare în vederea depozitării în formațiunile geologice în conformitate cu dispozițiile Directivei-cadru privind apa;

39. solicită aplicarea cu strictețe a normelor existente în domeniul tratării apelor reziduale și întocmirea obligatorie a unor planuri de gestionare a apei de către operatori, în colaborare cu întreprinderile care produc apă potabilă și autoritățile competente; subliniază totuși că instalațiile de tratare existente sunt echipate deficitar pentru tratarea apelor reziduale provenite din fracturarea hidrolică și că acestea pot evacua substanțe poluante în râuri și pâraie; consideră, în acest sens, că autoritățile competente ar trebui să realizeze o evaluare completă a tuturor instalațiilor relevante de tratare a apei din statele membre în cauză;
40. subliniază că ar trebui menținută o distanță minimă de siguranță între instalațiile de foraj și puțurile de apă;
41. consideră că multe dintre actualele controverse cu privire la CFN au rezultat parțial dintr-un refuz inițial din partea operatorilor din sector de a dezvălui conținutul chimic al fluidelor de fracturare; consideră că este nevoie de o transparență deplină, toți operatorii fiind obligați să dezvăluie compoziția și concentrația chimică a fluidelor de fracturare și să respecte pe deplin legislația UE în vigoare conform Regulamentului REACH;
42. consideră că acordurile reciproce de nedivulgare cu privire la daunele aduse mediului, sănătății omului și a animalelor, precum cele care au fost în vigoare între proprietarii din vecinătatea puțurilor de gaze de șist și operatorii de gaze de șist din SUA, nu respectă obligațiile UE și ale statelor membre în temeiul Convenției de la Aarhus, al Directivei privind accesul publicului la informațiile despre mediu (2003/04/CE) și al Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător;
43. remarcă faptul că forajele orizontale pe mai multe niveluri care se efectuează într-o singură zonă de forare reduc la minimum gradul de utilizare a terenurilor și de perturbare a peisajului;
44. ia act de faptul că volumul de producție al puțurilor de gaze de șist în Statele Unite cunoaște o scădere drastică după primii doi ani, ceea ce conduce la forări continue intense de noi puțuri; constată că rezervoarele de stocare, stațiile de compresoare și infrastructura de conducte contribuie la impactul activităților legate de gazele de șist asupra exploatării solului;
45. invită statele membre care decid să exploateze rezerve de gaze de șist sau de alți combustibili fosili neconvenționali să transmită Comisiei planuri naționale în care să descrie modul în care exploatarea acestor rezerve este compatibilă cu obiectivele lor naționale de reducere a emisiilor în temeiul Deciziei UE privind partajarea eforturilor;
46. recunoaște că evoluțiile tehnologice constante în domeniul fracturării hidrolice și al forajului orizontal permit creșterea siguranței CFN și limitarea unor posibile efecte asupra mediului; încurajează acest sector să continue eforturile de realizare a unor progrese tehnologice și de utilizare a celor mai bune soluții tehnologice în exploatarea resurselor de CFN;

47. invită autoritățile naționale competente care efectuează studii geologice să efectueze o monitorizare seismică de referință în zonele vulnerabile din punct de vedere seismic în care se autorizează extracția gazelor de șist pentru a stabili seismicitatea de fond care ar permite evaluarea posibilității producerii unor cutremure induse și a posibilului impact al acestora;
48. evidențiază faptul că orice comparație favorabilă a situației în cursul unui ciclu de viață a GES provenite din exploatarea gazelor de șist, comparativ cele provenite din exploatarea cărbunelui, depinde de o ipoteză a unei durate de viață atmosferice de 100 de ani; consideră că necesitatea de a atinge un nivel maxim până în 2020 al emisiilor globale ar justifica examinarea pe o perioadă mai scurtă, de exemplu, pe o perioadă de 20 de ani, ca fiind mai potrivită; solicită cercetarea științifică suplimentară a emisiilor fugitive de metan pentru a îmbunătăți responsabilitatea pentru astfel de emisii în cadrul inventarelor anuale ale statelor membre și în conformitate cu obiectivele prevăzute de Decizia UE privind partajarea eforturilor;
49. îndeamnă Comisia să prezinte propuneri legislative pentru a face obligatorie utilizarea unor dispozitive de ardere completă („arderi nepoluante”) pentru toate puțurile de gaze de șist din UE, să limiteze arderea numai în cazul în care există preocupări legate de siguranță și să interzică total ventilarea puțurilor de gaze de șist, în încercarea de a reduce emisiile fugitive de gaz metan și de compuși organici volatili asociați gazelor de șist;

Participarea populației și condițiile locale

50. admite faptul că activitățile de foraj pot înrăutăți condițiile de trai; solicită, prin urmare, luarea în considerare a acestui aspect în momentul eliberării autorizațiilor necesare pentru explorarea și exploatarea resurselor de hidrocarburi, precum și luarea tuturor măsurilor necesare, în special de către operatorii din sector, prin aplicarea celor mai bune tehnici existente, și de către autoritățile publice, prin aplicarea unor reglementări stricte, pentru a reduce la minimum efectele negative ale acestor activități;
51. invită acest sector să implice comunitățile locale și să supună dezbaterii soluții comune pentru a reduce la minimum impactul evoluțiilor în domeniul gazelor de șist asupra traficului, a calității drumurilor și a zgomotului în zonele în care se desfășoară activități de exploatare;
52. invită statele membre să se asigure că autoritățile locale să fie pe deplin informate și implicate, îndeosebi în examinarea solicitărilor de autorizare a activităților de explorare și exploatare; solicită, îndeosebi, accesul deplin la evaluările impactului asupra mediului, a sănătății locuitorilor și a economiei locale;
53. consideră că participarea populației ar trebui asigurată prin informarea adecvată a populației și printr-o consultare publică premergătoare fiecărei etape de exploatare și de explorare; solicită creșterea transparenței cu privire la efecte, la substanțele chimice și tehnologiile utilizate, precum și cu privire la toate inspecțiile și măsurile de control, pentru a asigura înțelegerea, acceptarea și încrederea populației în reglementarea acestor activități;
54. recunoaște că, pentru a aborda toate problemele legate de CFN, este necesar un schimb

mult mai eficient de informații între acest sector, autoritățile de reglementare și populație;

55. salută în această privință creditul alocat din bugetul UE pe 2012 dialogului public și încurajează statele membre să valorifice această finanțare pentru a se asigura că cetățenii care locuiesc în zone cu potențial de exploatare a CFN sunt mai bine informați și pot participa efectiv la procesul decizional în cadrul structurilor locale și naționale de guvernare;

Aspecte internaționale

56. consideră că utilizarea gazelor de șist și a altor combustibili fosili trebuie să se facă în conformitate cu articolul 2 din Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC), prin care se solicită stabilizarea concentrațiilor de gaze cu efect de seră din atmosferă la un nivel care să împiedice orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic și subliniază faptul că o dependență crescută de infrastructurile de combustibili fosili, cum este gazul de șist, ar face inaccesibil acest obiectiv internațional;
57. consideră că intensificarea activităților de explorare și de producție a gazelor de șist la nivel mondial va duce la o creștere semnificativă a emisiilor fugitive de metan și că potențialul general de încălzire globală al gazelor de șist nu a fost evaluat; subliniază, prin urmare, faptul că exploatarea resurselor neconvenționale de petrol și gaze ar putea împiedica atingerea Obiectivului de Dezvoltare al Mileniului (ODM) 7 al ONU privind asigurarea sustenabilității mediului și ar submina cele mai recente angajamente internaționale privind schimbările climatice, consacrate prin Acordul de la Copenhaga; remarcă faptul că schimbările climatice afectează deja cel mai mult țările sărace; subliniază în plus faptul că, pe lângă efectele directe asupra sănătății și asupra mediului, impactul extracției neconvenționale de gaze sau de petrol asupra mijloacelor de subsistență ale oamenilor reprezintă un pericol important, în special în țările africane, unde comunitățile locale depind în mare măsură de resursele naturale pentru agricultură și pescuit;
58. insistă asupra faptului că trebuie urmat exemplul SUA în ceea ce privește exploatarea gazelor de șist; remarcă cu deosebită îngrijorare faptul că extracția gazelor de șist necesită volume foarte mari de apă, fapt care va îngreuna realizarea ODM 7 în ceea ce privește accesul la apă curată și la siguranța alimentară, în special în țările sărace, care se confruntă deja cu un mare deficit de apă;
59. subliniază faptul că achizițiile de teren în vederea extracției petrolului și a gazelor reprezintă un factor important al acaparării de terenuri în țările în curs de dezvoltare, fapt care prezintă o amenințare majoră pentru comunitățile indigene, agricultorii și populația săracă de la nivel mondial în ceea ce privește accesul la apă, la sol fertil și la alimente; remarcă faptul că, în urma prăbușirii piețelor financiare în anul 2008, s-a înregistrat o accelerare semnificativă a investițiilor globale în industriile extractive prin intermediul fondurilor speculative și de pensii, ceea ce a avut ca efect încurajarea realizării extracțiilor; subliniază, prin urmare, faptul că toate entitățile economice europene ar trebui să acționeze întotdeauna într-o manieră transparentă și în strânsă colaborare cu toate organismele guvernamentale corespunzătoare și cu comunitățile locale privind problemele legate de închirierile și/sau achizițiile de terenuri;

60. constată că, întrucât este neclar dacă cadrul actual de reglementare al legislației UE prevede o garanție adecvată împotriva riscurilor pentru mediu și sănătatea omului care rezultă din activitățile legate de gazele de șist, Comisia realizează o serie de studii, care sunt așteptate la sfârșitul acestui an; consideră că învățăturile extrase din aceste studii privind exploatarea de gaze de șist și recomandările aferente trebuie să fie luate în considerare pe deplin de către societățile europene din țările în curs de dezvoltare; își exprimă îngrijorarea în legătură cu efectele activităților societăților petroliere asupra mediului, a sănătății și a dezvoltării, în special în Africa Subsahariană, dată fiind capacitatea limitată de punere în aplicare a legilor în materie de protecție a mediului și a sănătății în unele dintre țările din regiune; afirmă, de asemenea, că societățile europene ar trebui să folosească standarde industriale responsabile peste tot unde își desfășoară activitatea;
61. este preocupat cu privire la potențialele investiții ale societăților europene în resursele de petrol sau gaze neconvenționale din țările în curs de dezvoltare;
62. subliniază faptul că trebuie respectată obligația UE de a asigura coerența politicilor în favoarea dezvoltării, consacrată la articolul 208 din TFUE; consideră că, prin găzduirea de societăți care investesc în activități de extracție, UE ar trebui să influențeze comportamentul acestora pentru a încuraja practici mai sustenabile, de exemplu prin consolidarea standardelor de guvernanză a întreprinderilor și a reglementărilor aplicate băncilor și fondurilor care le finanțează, inclusiv prin punerea în aplicare a principiilor Equator, a principiilor privind investițiile responsabile și a normelor Băncii Europene de Investiții și ale Comitetului de la Basel pentru supraveghere bancară;
63. reamintește faptul că, în plus față de reglementările din țările în care își desfășoară activitatea, societățile petroliere internaționale intră, de asemenea, sub jurisdicția instanțelor din țările în care sunt cotate la o bursă de valori; consideră că reglementarea privind țara de origine ar trebui să reprezinte o metodă eficientă de protecție a drepturilor omului în situații în care există lacune privind responsabilitatea, după modelul legii Alien Tort Claims Act al Statelor Unite;
64. constată că există numeroase instrumente care ar putea aborda impactul negativ social și de mediu al activităților industriilor extractive, precum Inițiativa de Raportare Globală, inițiativa „Global Compact” a ONU și orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale; subliniază, totuși, faptul că orientările voluntare sunt insuficiente pentru a reduce impactul negativ al extracției;
65. remarcă faptul că Directivele UE privind contabilitatea și transparența sunt în curs de revizuire, fapt care constituie o ocazie de a preveni evaziunea fiscală și corupția în industriile extractive;
66. îndeamnă Comisia să găsească opțiuni noi pentru consolidarea standardelor legate de responsabilitățile corporațiilor transnaționale în ceea ce privește drepturile sociale și de mediu și eventualele mijloace de punere în aplicare;
67. este preocupată de faptul că unele societăți de gaze și petrol neconvenționale își desfășoară activitatea la standarde de siguranță diferite la nivel mondial; invită statele membre să impună societăților care au sediul central în UE să aplice standardele UE în

toate operațiunile lor din întreaga lume;

68. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și parlamentelor statelor membre.

EXPUNERE DE MOTIVE

Pentru a asista la o transformare a sistemului energetic prin contribuția la reducerea emisiilor cu ajutorul tehnologiilor existente, gazul va avea un rol crucial până în anii 2030-2035. Gazele de șist și alte surse neconvenționale de gaz au devenit noi surse potențiale importante de aprovizionare în Europa sau în vecinătatea sa. Acest aspect a fost consemnat în Perspectiva energetică 2050 a Comisiei [Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Perspectiva energetică 2050”, (COM(2011)0885)].

În documentul respectiv, Comisia recunoaște că producția de gaze convenționale este în scădere. Europa va trebui să se bazeze pe importuri consistente de gaze, pe lângă gazele naturale interne și potențialele surse de gaze de șist autohtone care, pe fondul integrării pe piața internă, vor atenua îngrijorările legate de dependența de importuri a UE.

În ultimii ani, extracția de hidrocarburi „neconvenționale”, în special de gaze de șist, precum și de ulei de șist, a creat premisele unor transformări radicale și fără precedent pe piețele globale ale energiei. Mai exact, producția de gaze de șist a crescut de la 1,4 % pe piața din SUA a gazelor în 2000 la circa 17 % în 2011. La nivel mondial, prețurile gazelor și modelele comerciale capătă în prezent un nou contur, cu consecințe evidente pentru UE.

„Revoluția gazelor de șist” se răspândește în toată lumea într-un ritm relativ alert. Potrivit unor estimări, rezervele totale de gaze de șist prezente în UE depășesc 56 de mii de miliarde de metri cubi (MMC), dintre care 14 mii MMC ar putea fi teoretic recuperate. Aceste date pot fi comparate cu rezervele convenționale ale Norvegiei de 2 215 MMC și cu producția sa anuală de circa 104 MMC, în timp ce consumul anual de gaze convenționale autohtone și importate al UE este de aproximativ 522 MMC.

Chiar dacă este prea devreme să stabilim dacă în UE ar putea fi exploatare în mod rentabil cantități semnificative de gaze, mai multe state membre au permis explorarea gazelor de șist și se pregătesc să le extragă, dacă acestea sunt identificate.

Pe lângă forajul vertical convențional și metodele moderne de explorare asistată pe calculator, două tehnologii avansate prezintă o importanță crucială pentru producția durabilă de gaze de șist și de ulei de șist: forajul orizontal și fracturarea hidrolică. Forajul orizontal presupune forarea de puțuri verticale până la o adâncime în mod normal mai mare de doi kilometri, cu extinderi orizontale în formațiunile geologice pe o lungime de până la trei kilometri sau mai mult.

Fracturarea hidrolică este o tehnologie extrem de complexă și verificată, utilizată, începând din 1947, la peste 1,2 milioane de puțuri, în principal în Canada și Statele Unite, și de 30 de ani în Europa (în Germania, Suedia, Polonia, Spania, Danemarca și Regatul Unit); ea este utilizată în extracția de hidrocarburi convenționale în UE și se practică sau se preconizează a fi practică la scară foarte largă în numeroase țări din lumea întreagă, printre care Argentina, China, Ucraina și India.

În acest context, este important să se monitorizeze la nivel mondial mecanismele și practicile de

reglementare și să se recunoască și să se abordeze preocupările legate de efectele extracției gazelor de șist și a uleiului de șist asupra mediului. Aceste preocupări au drept obiect posibilul consum al unor cantități mari de apă, eventuala poluare chimică a corpurilor de apă subterană, îndeosebi a apei potabile, tratarea apelor reziduale și riscurile la care sunt expuse apele de suprafață, stocarea deșeurilor de foraj, impactul specific la fața locului, efectele seismice și posibilele consecințe în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră (GES).

Este important să amintim faptul că nicio sursă oficială sau altă sursă fiabilă nu a demonstrat existența vreunei legături sistematice între extracția gazelor de șist și a uleiului de șist, pe de o parte, și sănătatea oamenilor sau a animalelor, pe de altă parte. Nicio sursă oficială sau altă sursă fiabilă la nivel mondial nu a demonstrat vreun caz în care fracturarea hidrolică a provocat o contaminare a apei potabile.

Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că nicio activitate umană nu poate fi în totalitate lipsită de riscuri. Reglementarea trebuie să aibă drept scop limitarea la maximum a impactului asupra mediului și găsirea unui echilibru rezonabil pe baza descoperirilor științifice, a datelor statistice și a unei analize complete a riscurilor și a avantajelor (oferind, de asemenea, alternative). Din păcate, din discursul public au fost eliminate în mod intenționat anumite date, recurgându-se de multe ori la extrapolări de la incidente ipotetice sau singulare la totalitatea activităților de extracție a gazelor de șist și a uleiului de șist.

În consecință, Comisia și autoritățile naționale competente ar trebui să studieze în continuare posibilele efecte asupra mediului, însă dintr-o perspectivă științifică și bazată pe statistici, care să acopere surse fiabile din statele membre și din întreaga lume. Invocarea retoricii academice de influență ideologică ar trebui evitată.

Comisia și autoritățile naționale competente ar trebui să promoveze un nivel maxim de transparență și de informare a populației, atât pe baza datelor științifice și statistice demonstrate, cât și pe baza unei evaluări contextuale și comparative a riscurilor și a beneficiilor.

Reglementare, punere în aplicare, monitorizare și cooperare

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede clar la articolul 194 alineatul (2) că statele membre dispun de drepturi suverane privind alegerea mixului energetic, iar eliberarea licențelor și a altor aprobări necesare pentru explorarea și exploatarea resurselor de hidrocarburi reprezintă o prerogativă a statelor membre.

În UE, extracția gazelor de șist și a uleiului de șist este guvernată de aceleași principii care se aplică și altor tipuri de extracție, cum ar fi extracția de cărbune, de petrol și de gaze convenționale, de energie hidrolică și geotermică, precum și unor lucrări la adâncime, cum ar fi injectarea de CO₂ pentru recuperarea gazelor și a petrolului, stocarea de rezerve de petrol și gaze sau stocarea de CO₂ în scopul captării și stocării carbonului (CSC).

Comisia consideră că proiectele de extracție a hidrocarburilor neconvenționale care implică utilizarea combinată a unor procese tehnologice avansate, cum ar fi forajul orizontal și fracturarea hidrolică, sunt reglementate de legislația privind mediul a UE, de la faza de planificare până la încetarea activității, fiind aplicabile 36 de instrumente și vizate, în principal, opt directive. Comisia a confirmat că legislația națională și comunitară existentă reglementează în mod satisfăcător toate

aspectele legate de extracția gazelor de șist și a uleiului de șist.

În conformitate cu Directiva EIA în vigoare (Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului) și cu directivele privind deșeurile miniere, opinia publică are dreptul de a fi consultată. Odată începute operațiunile de extracție, diferite instrumente comunitare relevante impun reexaminări și, dacă este necesar, revizuirii ale autorizațiilor. Autoritățile naționale competente au obligații de monitorizare și, în caz de neconformitate, lucrările de extracție pot fi interzise.

Este recunoscut faptul că eficacitatea legislației UE și a statelor membre depinde în ultimă instanță de eficacitatea autorităților naționale competente și de aceea statele membre trebuie să aibă în vedere consolidarea propriilor resurse în materie de reglementare, monitorizare și executare, în funcție de previziunile legate de extracția gazelor de șist și a uleiului de șist.

Orice nou text legislativ al UE va destabiliza actuala rețea funcțională a regimurilor naționale și ale UE, îndepărtându-le de actuala abordare bazată pe siguranță și antrenând riscul fie al unor lacune, fie al unor redundanțe în cadrul actelor normative. Comisia și autoritățile naționale competente ar trebui să monitorizeze progresele tehnologice înregistrate la nivel mondial în vederea evaluării oportunității și eficacității, în orice moment, a legislației și a practicii normative existente.

Informațiile sunt deja transmise la nivelul UE și la nivel mondial de către Comisie, autoritățile naționale competente și grupurile din acest sector. O intensificare a eforturilor pentru schimbul de bune practici și de experiență în materie de reglementare, care să includă monitorizarea statistică a utilizării și a impactului tehnologiilor emergente, ar putea genera beneficii reciproce notabile.

Comisia și autoritățile naționale competente ar trebui să acorde o atenție deosebită experienței de mai multe decenii a unor organisme de reglementare exemplare din America de Nord, cum ar fi Comisia pentru petrol și gaze a Provinciei Columbia Britanică (British Columbia Oil and Gas Commission) și Comisia pentru conservarea resurselor energetice (Energy Resources Conservation Board) a Provinciei Alberta. Inițiative precum cea a Asociației Canadiene a Producătorilor de Petrol pentru definirea bunelor practici în domeniul fracturării hidraulice și cea a Agenției Internaționale a Energiei pentru identificarea bunelor practici în domeniul extracției gazelor de șist și a uleiului de șist trebuie salutate.

Autoritățile naționale competente ar trebui să culeagă și să transmită mai departe rapoarte ale incidentelor, acordând atenția cuvenită aspectelor comerciale sensibile, astfel încât să poată fi desprinse învățăminte și concluzii în cel mai scurt timp. Comisia ar trebui să evalueze eficacitatea diferitelor fluxuri de informații existente care circulă la nivelul autorităților naționale competente, având în vedere sarcina administrativă rezultată.

Aspectele de mediu ale fracturării hidraulice

Resursele de apă

Apa este principala componentă a fluidului de fracturare, iar captarea și consumul unor cantități mari de resurse de apă ar putea afecta pe plan local starea ecologică și cantitativă a surselor de suprafață și a apelor subterane, o reducere a cantității și a fluxului de apă putând afecta calitatea apei și ecosistemele asociate.

Gazele de șist reprezintă una dintre sursele de energie cele mai rentabile din perspectiva consumului de apă. Contrar unor impresii larg răspândite, cantitățile de apă necesare extracției sunt minime în comparație cu alte cerințe. Potrivit estimărilor oficiale, cantitatea de apă necesară în Regatul Unit pentru producerea a 9 MMC de gaze de șist pe an (circa 10 % din actualul consum de gaze al Marii Britanii) este de 1,25-1,65 milioane m³, reprezentând 0,14-0,18 % din actualul volum anual de apă captată pentru acest sector (905 milioane m³, fără a include producția de electricitate).

Cu toate acestea, Comisia și autoritățile naționale competente ar trebui să monitorizeze posibila utilizare a resurselor de apă pentru extracție în cadrul economiilor naționale, în contextul unor utilizări diferite sau alternative. Producătorii ar trebui să reducă și mai mult cantitatea de apă utilizată la fracturare, să caute în continuare soluții pentru evitarea consumului de apă dulce și să maximizeze reutilizarea apei. Autoritățile naționale competente ar trebui, în practica de reglementare, să țină seama de efectele asupra disponibilității și a calității resurselor de apă.

Substanțele posibil periculoase

Este necesar să se răspundă anumitor preocupări formulate la nivelul Uniunii și legate de orice posibile scurgeri de hidrocarburi, fluide de fracturare și alte substanțe în pânza freatică și în atmosferă.

Fracturarea hidraulică are loc la adâncimi de aproximativ doi kilometri, iar migrația ascendentă a fluidelor de fracturare de la asemenea niveluri este practic imposibilă. Încă o dată, nicio sursă oficială sau altă sursă fiabilă la nivel mondial nu a demonstrat vreun caz în care fracturarea hidraulică a provocat o contaminare a apei potabile.

Substanțele chimice, care reprezintă circa 0,5 % din fluidele de fracturare utilizate în practica actuală, conțin aditivi care se găsesc și în gospodării, motiv pentru care există tendința în rândul producătorilor individuali și al grupurilor din sector de a propune, în mod voluntar, iar autoritățile să dispună, divulgarea integrală a compoziției fluidelor de fracturare. Operatorii adoptă în prezent eliminarea oricăror aditivi care pot fi periculoși.

Cu toate acestea, o gestionare și o eliminare finală eficientă a apei prezintă în mod clar o importanță crucială, în special în cazul apelor de refulare, care pot conține concentrații ridicate de săruri. Autoritățile naționale competente ar trebui să monitorizeze cu atenție implementarea practicilor de reglementare în ceea ce privește tubajul și cimentarea puțurilor.

Comisia ar trebui să propună cele mai bune practici, iar autoritățile competente ar trebui să dispună eliminarea componentelor periculoase și divulgarea integrală, prin mijloace electronice accesibile populației, a compoziției fluidului de fracturare și a cantităților utilizate.

Participarea populației și condițiile locale

Activitățile de extracție pot avea în timp mai multe consecințe, de exemplu, în fazele incipiente, din cauza motoarelor alimentate cu motorină sau gaze naturale și care acționează utilajul de forare și pompele, dar și în fazele de extracție prin pompe și compresoare. De pildă, o platformă cu opt sonde poate necesita circa 4-6 mii de curse ale camioanelor într-un interval de șase luni anterior extracției. Un complex comercial obișnuit cu puncte de vânzare multiple generează aproximativ

15-25 de mii de curse ale camioanelor pe an. Ca și în cazul altor efecte asupra mediului, contextul și analizele comparative trebuie luate în considerare.

Odată începute operațiunile de extracție, perturbările se reduc la minimum, întrucât utilajul de suprafață al unei sonde de producție acoperă câțiva metri pătrați, iar activitatea de producție în sine nu este zgomotoasă. Spre deosebire de majoritatea celorlalte procese industriale și extractive, puțurile de gaze de șist și de ulei de șist dezafectate nu lasă urme în peisajul de suprafață. În cadrul activităților lor de reglementare și, mai exact, de punere în aplicare a Directivei EIA, autoritățile naționale competente trebuie să țină seama de aceste posibile perturbări.

Participarea populației ar trebui garantată prin campanii de informare derulate înainte de explorare și printr-o consultare publică premergătoare fazelor de exploatare. Sunt necesare o promovare și o educare mai intense în rândul populației în ceea ce privește activitățile de extracție a combustibililor fosili neconvenționali, pentru a garanta înțelegerea, acceptarea și încrederea populației față de astfel de activități. Trebuie subliniat faptul că extracția de CFN poate reprezenta, în același timp, o ocazie excelentă de a consolida economia, de a crește nivelul de ocupare a forței de muncă și de a stimula progresul în anumite regiuni ale UE.

19.6.2012

AVIZ AL COMISIEI PENTRU DEZVOLTARE

destinat Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

referitor la impactul activităților de extracție a gazelor de șist și a petrolului de șist asupra mediului
(2011/2308(INI))

Raportoare pentru aviz: Catherine Grèze

SUGESTII

Comisia pentru dezvoltare recomandă Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. subliniază faptul că numeroase studii, precum și experiența SUA, demonstrează că un număr de riscuri grave pentru mediu și sănătate sunt asociate cu extracția gazelor de șist; recomandă Comisiei, statelor membre și BEI să nu finanțeze și nici să sprijine în alt fel explorarea și exploatarea gazelor și petrolului de șist în țările în curs de dezvoltare, având în vedere preocupările serioase în ceea ce privește durabilitatea;
2. subliniază faptul că exploatarea neconvențională a gazelor de șist poate prezenta riscuri serioase în ceea ce privește contaminarea apei, determinată de utilizarea substanțelor chimice periculoase în procesul de fracturare; de asemenea, este îngrijorat în privința cantităților mari de apă utilizate pentru fracturarea hidrolică și a potențialelor emisii ridicate de metan, printre altele;
3. consideră că utilizarea gazelor de șist și a altor combustibili fosili trebuie să se facă în conformitate cu articolul 2 din Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC), prin care se solicită stabilizarea concentrațiilor de gaze cu efect de seră din atmosferă la un nivel care să împiedice orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic și subliniază faptul că examinarea în detaliu a infrastructurilor de combustibili fosili, cum este gazul de șist, ar face inaccesibil acest obiectiv internațional;
4. consideră că intensificarea activităților de explorare și de producție a gazelor de șist la nivel mondial va duce la o creștere semnificativă a emisiilor volatile de metan și că potențialul general de încălzire globală al gazului de șist nu a fost evaluat; subliniază, prin urmare, faptul că exploatarea resurselor neconvenționale de petrol și gaze ar putea

împiedica atingerea Obiectivului de Dezvoltare al Mileniului (ODM) 7 al ONU privind asigurarea sustenabilității mediului și ar submina cele mai recente angajamente internaționale privind schimbările climatice, consacrate prin Acordul de la Copenhaga; remarcă faptul că schimbările climatice afectează deja cel mai mult țările sărace; subliniază în plus faptul că, pe lângă efectele directe asupra sănătății și asupra mediului, impactul extracției neconvenționale de petrol și gaze asupra mijloacelor de subsistență ale oamenilor reprezintă un pericol important, în special în țările africane, unde comunitățile locale depind în mare măsură de resursele naturale pentru agricultură și pescuit;

5. insistă asupra faptului că trebuie urmat exemplul SUA în ceea ce privește exploatarea gazelor de șist; remarcă cu deosebită îngrijorare faptul că extracția gazelor de șist necesită volume foarte mari de apă, fapt care va îngreuna realizarea ODM 7 în ceea ce privește accesul la apă curată și la siguranța alimentară, în special în țările sărace, care se confruntă deja cu un mare deficit de apă;
6. subliniază faptul că achizițiile de teren în vederea extracției gazelor și petrolului reprezintă un factor important al acaparării de terenuri în țările în curs de dezvoltare, fapt care prezintă o amenințare majoră pentru comunitățile indigene, agricultorii și populația săracă de la nivel mondial în ceea ce privește accesul la apă, sol fertil și alimente; remarcă faptul că în urma prăbușirii piețelor financiare în anul 2008, s-a înregistrat o accelerare semnificativă a investițiilor globale în industriile extractive prin intermediul fondurilor speculative și de pensii, ceea ce a avut ca efect încurajarea realizării extracțiilor; subliniază, prin urmare, faptul că toate entitățile economice europene ar trebui să acționeze întotdeauna într-o manieră transparentă și în strânsă colaborare cu toate organismele guvernamentale corespunzătoare și cu comunitățile locale privind problemele legate de închirierile și/sau achizițiile de terenuri;
7. subliniază faptul că fracturarea hidraulică necesită o cantitate imensă de apă și este preocupat de faptul că în zonele care suferă de secetă, comunitățile locale și agricultorii pot suferi de deficit de apă în cazul în care necesitățile lor nu sunt considerate prioritare;
8. constată că întrucât este neclar dacă cadrul actual de reglementare al legislației comunitare prevede o garanție adecvată împotriva riscurilor pentru mediu și sănătatea omului care rezultă din activitățile legate de gazele de șist, Comisia Europeană realizează o serie de studii, planificate pentru sfârșitul acestui an; consideră că învățăturile extrase din aceste studii privind exploatarea de gaze de șist și recomandările aferente ar trebui să fie luate în considerare pe deplin de către companiile europene din țările în curs de dezvoltare; este îngrijorat în legătură cu efectele activităților companiilor petroliere asupra mediului, sănătății și dezvoltării, în special în Africa Subsahariană, dată fiind capacitatea limitată de punere în aplicare a legilor în materie de mediu și protecția sănătății în unele dintre țările din regiune; în plus, este de părere că întreprinderile europene ar trebui să folosească standarde industriale responsabile pretutindeni unde operează;
9. este preocupat cu privire la potențialele investiții ale companiilor europene în resursele de petrol sau gaze neconvenționale în țările în curs de dezvoltare;
10. subliniază faptul că trebuie respectată obligația UE de a asigura coerența politicilor în favoarea dezvoltării, consacrată în articolul 208 din TFUE; consideră că, prin găzduirea de companii care investesc în activități de extracție, UE ar trebui să influențeze

comportamentul acestora pentru a încuraja practici mai sustenabile, de exemplu prin consolidarea standardelor de governanță a întreprinderilor și a reglementărilor aplicate băncilor și fondurilor care le finanțează, inclusiv prin punerea în aplicare a principiilor Equator, a principiilor privind investiția responsabilă și a normelor Băncii Europene de Investiții și ale Comitetului de la Basel pentru supraveghere bancară;

11. reamintește faptul că în plus față de reglementările din țările în care își desfășoară activitatea, companiile petroliere internaționale intră, de asemenea, sub jurisdicția instanțelor din țările în care sunt cotate la o bursă de valori; consideră că reglementarea privind țara de origine ar trebui să ofere un mijloc eficient de protecție a drepturilor omului în situații în care există lacune privind responsabilitatea, după modelul legii Alien Tort Claims Act din SUA;
12. constată că există numeroase instrumente care ar putea aborda impactul negativ social și de mediu al activităților industriilor extractive, precum Inițiativa de Raportare Globală, inițiativa „Global Compact” a ONU și orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale; subliniază, totuși, faptul că orientările voluntare sunt insuficiente pentru a reduce impactul negativ al extracției;
13. remarcă faptul că Directivele UE privind contabilitatea și transparența sunt în curs de revizuire, fapt care constituie o oportunitate de prevenire a evaziunii fiscale și a corupției în industriile extractive;
14. îndeamnă Comisia să găsească opțiuni noi pentru consolidarea standardelor legate de responsabilitățile corporațiilor transnaționale în ceea ce privește drepturile sociale și de mediu și eventualele mijloace de punere în aplicare;
15. este preocupat de faptul că unele companii de gaze și petrol neconvenționale își desfășoară activitatea la standarde de siguranță diferite la nivel mondial; solicită statelor membre să impună companiilor care au sediul central în UE să aplice standardele UE în toate operațiunile lor din întreaga lume.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	19.6.2012
Rezultatul votului final	+: 16 -: 1 0: 9
Membri titulari prezenți la votul final	Thijs Berman, Michael Cashman, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Gay Mitchell, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Membri supleanți prezenți la votul final	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Gesine Meissner, Csaba Óry, Judith Sargentini, Patrizia Toia
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Ioan Enciu, Gabriele Zimmer

21.6.2012

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI JURIDICE

destinat Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

referitor la impactul activităților de extracție a gazelor de șist și a petrolului de șist asupra mediului
2011/2308 (INI).

Raportoare pentru aviz: Eva Lichtenberger

SUGESTII

Comisia pentru afaceri juridice recomandă Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. înțelege că explorarea și extracția gazelor de șist se referă la orice explorare și extracție neconvențională a hidrocarburilor care utilizează forajul orizontal și metode de fracturare hidraulică de volum mare care sunt utilizate în industria combustibililor fosili din întreaga lume;
2. recunoaște că este posibil ca explorarea și extracția gazelor de șist să ducă la interacțiuni complexe și orizontale cu mediul înconjurător, în special din cauza metodei de fracturare hidraulică utilizate, a compoziției lichidului de fracturare, precum și din cauza construcției și a adâncimii puțurilor și că zonele terestre de suprafață pot fi afectate;
3. remarcă faptul că explorarea și extracția gazelor de șist fac obiectul mai multor acte legislative ale UE în materie de mediu, inclusiv al Directivei privind evaluarea impactului asupra mediului (85/337/CEE), al Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător (2004/35/CE), al Directivei privind gestionarea deșeurilor provenite din industria minieră (2006/21/CE), al Directivei Seveso II (96/82/CE), al Directivei privind habitatele (92/43/CEE), al Regulamentului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH - 1907/2006), al Directivei privind comercializarea produselor biodestructive (98/8/CE) și al Directivei-cadru privind apa (2000/60/CE);
4. reamintește dreptul tuturor statelor membre de a stabili condițiile de exploatare a resurselor lor energetice, opțiunile proprii în ceea ce privește utilizarea diferitelor surse de energie, precum și structura generală a sistemului de aprovizionare cu energie, în

conformitate cu articolul 194 din TFUE, cu condiția ca acquis-ul comunitar, în special în domeniul legislației privind mediul, să fie pe deplin respectat;

5. reamintește faptul că Directiva-cadru privind apa prevede ca statele membre să pună în aplicare măsurile necesare pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă subterană, inclusiv din surse provenind de la un anumit punct, cum ar fi explorarea și extracția hidrocarburilor;
6. invită Comisia să realizeze o revizuire amplă a legislației existente și, dacă este cazul, să prezinte propuneri pentru a asigura faptul că dispozițiile Directivei privind evaluarea impactului asupra mediului se referă în mod adecvat la particularitățile explorării și ale extracției gazelor de șist, pentru a include fracturarea hidraulică în anexa III la Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător, pentru a solicita o garantare sau o asigurare financiară adecvată pentru a acoperi daunele aduse mediului și pentru a include extracția gazelor de șist în cadrul Directivei privind emisiile industriale (2010/75/UE) și a face din aceasta obiectul cerințelor privind cele mai bune tehnici disponibile, pe lângă cerințele privind tratarea apelor reziduale în temeiul Directivei privind gestionarea deșeurilor provenite din industria minieră;
7. reamintește faptul că Nota orientativă privind aplicarea Directivei 85/337/CEE în cazul proiectelor legate de explorarea și exploatarea hidrocarburilor neconvenționale (Ref. Ares (2011)1339393), emisă de Comisie, DG Mediu, la 12 decembrie 2011, confirmă faptul că Directiva 85/337/CEE a Consiliului, astfel cum a fost modificată și codificată prin Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (denumită „Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului” sau „Directiva EIA”), cuprinde dispoziții referitoare la explorarea și la exploatarea hidrocarburilor neconvenționale; reamintește, de asemenea, faptul că toate metodele de fracturare hidraulică utilizate fac parte din activitățile generale de explorare și de extracție a hidrocarburilor convenționale și neconvenționale, care fac obiectul legislației UE în materie de mediu menționate anterior (a se vedea punctul 3) și al Directivei 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor;
8. invită Comisia să emită, fără întârziere, orientări privind stabilirea unor date de referință privind monitorizarea apei necesare pentru o evaluare a impactului asupra mediului al explorării și al extracției gazelor de șist și a unor criterii care să fie utilizate la evaluarea impacturilor fracturării hidraulice asupra rezervoarelor de apă subterană din diferite formațiuni geologice, inclusiv a unei eventuale scurgeri și a impacturilor cumulative;
9. invită întreprinderile din acest sector să ia măsurile necesare, printr-o colaborare transparentă cu organismele de reglementare naționale, cu grupurile și comunitățile ecologiste, pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă subterană importante și pentru a menține starea bună a apelor subterane, astfel cum este definită în Directiva-cadru privind apa și în Directiva privind apele subterane;
10. consideră că acordurile reciproce de nedivulgare cu privire la daunele aduse mediului, sănătății omului și animalelor, precum cele care au fost în vigoare între proprietarii din vecinătatea puțurilor de gaze de șist și operatorii de gaze de șist din SUA nu respectă obligațiile UE și ale statelor membre ce decurg din Convenția de la Aarhus, din Directiva

privind accesul la informații (2003/04/CE) și din Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	19.6.2012
Rezultatul votului final	+ : 21 - : 0 0 : 0
Membri titulari prezenți la votul final	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Membri supleanți prezenți la votul final	Piotr Borys, Cristian Silviu Bușoi, Eva Lichtenberger, Dagmar Roth-Behrendt, Axel Voss
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Patrice Tirolien

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	19.9.2012
Rezultatul votului final	+: 63 -: 1 0: 1
Membri titulari prezenți la votul final	Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Lajos Bokros, Milan Cabrnock, Martin Callanan, Nessa Childers, Tadeusz Cymański, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Nick Griffin, Matthias Groote, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Holger Kraemer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Kārlis Šadurskis, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Marina Yannakoudakis
Membri supleanți prezenți la votul final	Margrete Auken, Nikos Chrysogelos, Vittorio Prodi, Michèle Rivasi, Marita Ulvskog, Kathleen Van Brempt, Andrea Zanon
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Andrzej Grzyb, Lena Kolarska-Bobińska, Jacek Włosowicz, Inês Cristina Zuber